

[Hans Kjær.]

Det er åbenbart ikke gået op for statsministeren endnu, at heller ikke de ansatte har fået øje på velsignelserne i forslaget.

Handelsministeren har derimod klogeligt forstået, hvor uholdbar den reaktion, der fremkom over for erhvervslivets kommentarer, måtte forekomme. I sin redegørelse her til folketinget tager ministeren langt mere blødt — og derfor også mere fornuftigt — på tingene. Ja, ministeren går da så vidt, at han finder det nyttigt, at både erhvervsorganisationer og enkeltvirksomheder på denne måde tager del i den erhvervspolitiske debat. Ministeren strækker sig dog ikke så langt, at han takker for kritikken. Men jeg synes faktisk, at der er grund til at takke erhvervsledere for, at de har peget på de konsekvenser, det kan få for vort land, hvis man fremturer med en forkert politik.

Handelsministeren har ret i, at det er ikke den egentlige erhvervslovgivning, der giver anledning til de største problemer. Den ajourføring, der har været i gang igennem en årrække, og som vil fortsætte, er i væsentlige bestanddele fælles gods, fælles gods i den forstand at ajourføringen sker ganske uanset regeringens farve. Deraf følger også, som handelsministeren selv er inde på i sin redegørelse, at en betydelig del af denne lovgivning kan gennemføres i fællesskab. Nu kan vi jo være uenige i en række tilfælde, men der findes eksempler på, at vi kan tale os til rette, sådan som vi har dokumenteret det tidligere i dag i selskabslovgivningen. Men det skal da ikke forties, at der kan også være dele af en sådan lovgivning, hvor regeringen har mål, som strider imod vor opfattelse af erhvervenes og af samfundets interesser. Jeg kan eksempelvis pege på forslaget om at skabe nye ben ved at placere overflødige offentlige repræsentanter i bestyrelsen for banker og forsikringsselskaber — det forslag, der nu heldigvis er blevet udskudt — og i Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk, der yderligere nu får tilført skattepenge, som instituttet i virkeligheden ikke har brug for, endda med renteforvridning og dermed konkurrenceforvridning til følge.

Der kan være gradsforskelle i de årsager, der giver anledning til den kritiske holdning i erhvervslivet over for den førte politik. En kritisk holdning, der nok er kommet frem i

årsberetningerne fra nogle af vore største virksomheder, men som sandelig også findes i de under vor samfundsstruktur tal-mæssigt langt mere dominerende virksomheder, der hører til de mellemstore, mindre eller ganske små bedrifter. Således føles indgreb i priser og avancer nok oftest mere belastende i de mindre virksomheder, og den administrative byrde, som i stadig stigende grad er væltet over på erhvervene — dog uden at den offentlige administration er mindsket tilsvarende — føles utvivlsomt stærkest i de mindre virksomheder, som ikke har størrelse til at engagere specialhjælp til at løse disse opgaver, men hvor indehaveren og oftest også hans kone må se fritiden opslugt deraf, samtidig med at alle andre befolkningsgrupper forkorter deres arbejdstid.

Men et fælles grundlag for erhvervenes kritiske holdning adskiller sig næppe fra det, der har fremkaldt en åbenlyst kritisk holdning hos borgerne i almindelighed. Det er følelsen af tabt personlig frihed under et voksende formynderskab, og en konstatering af, at værdifulde menneskelige egenskaber som initiativ og flid nedvurderes, af at opdriftskræfterne, der kan og skal gavne den enkelte såvel som helheden, lægges for had, og dertil at opsparring direkte er blevet gjort strafbart i dagens samfund.

Helt afgørende for erhvervenes situation er den utryghed, der må følge af en lovgivning, der ikke følger sine egne intentioner, og som i endnu højere grad må følge af, at vi møder voksende socialiseringstendenser.

Jeg finder det derfor uklogt, at handelsministeren ikke benyttede lejligheden til at tage forslaget om økonomisk demokrati i den af regeringen fremsatte udformning af bordet. At lade lovforslaget ligge over til videre behandling i den næste folketings-samling fremkalder jo ikke den mulighed for en bredere forståelse og for yderligere drøftelse af forslagets indhold og konsekvenser såvel for virksomhederne som for de ansatte, som ministeren i sin redegørelse lagde i udskyldelsen. Utrygheden vil således vedvare.

Jeg synes, det er ufatteligt, at regeringen ikke kan se de store muligheder, der ligger for at udbygge samarbejdet i virksomhederne. Når vi, som konstateret i dag, nu ikke alene har en bred tilslutning til udbygning-